

Bakalářská práce TF JU

Autorka: **Jitka Kylišová**

Název: **Senioři – skupina ohrožená komerčním zneužíváním**

Obhajoba: květen 2013

Posudek vedoucího práce:

Autorka se věnuje ve své práci problematice činnosti sociálního pracovníka v oblasti komerčního zneužívání seniorů. Zvolené téma je společensky aktuální a přímo souvisí se studovaným oborem. V úvodu autorka popisuje zdůvodnění výběru a svou motivaci ke zpracování, což není rozhodně na škodu, nicméně při formulaci cíle se jí nezdařilo zformulovat jeden cíl ale čtyři. Domnívám se při tom, že např. jí uváděný cíl 3. – „vyhodnotit kasuistiky z pohledu rizikového seniora a komerčního zneužívání“ není vlastním cílem, ale prostředkem k vlastnímu cíli práce – jímž se domnívám je popsát (zkoumat?) možnosti sociálního pracovníka v prevenci komerčního zneužívání seniorů. Něco podobného autorka pak (nepřesně) uvádí jako čtvrtý cíl. Autorkou uváděné cíle pak sledují spíše strukturu práce. Ta je členěna do čtyřech kapitol.

V první kapitole s odkazy na veřejné zdroje pojednává téma komerčního zneužívání obecně. Pokud uvádí aktuální údaje – např. současný stav zákazu podomního prodeje v konkrétních městech, bylo by potřebné uvést k jakému datu se zjištění vztahuje. Druhá kapitola se zabývá charakteristikou seniora jakožto rizikové kategorie daného problému. Text je vcelku přehledně strukturovaný, vychází z relevantní literatury, pokud pak autorka dospívá k „definici“ rizikového seniora, snad bychom mohli mluvit o charakteristikách (významných znacích, či podobně) rizikového (lépe ohroženého, což autorka také používá) seniora. Pokud pak v závěru této kapitoly autorka dochází k sedmi charakteristikám („definici“) „rizikového seniora“ a uvádí, že k nim došla „na základě rozboru v předchozích kapitolách“ pak by bylo dobré ukázat konkrétně rozbohem čeho došla ke kterému bodu. Byť body považuji za správné, argumentační logika (jejich formulace na základě rozboru) mi zůstává skrytá. Třetí kapitola uvádí pro ilustraci dva konkrétní příběhy komerčního zneužití dvou seniorů, přičemž autorka každý z nich rozebírá a ukazuje na něm jednotlivé prvky komerčního zneužívání popisované obecně v první kapitole. Postrádám však potřebný údaj o zdroji příběhů (zda pochází z nahodilého autorčina kontaktu, zda z její práce v o.p.s., zda data získala z vlastního vyprávění, zda z nějakého výzkumu, či evidence organizace, ve které se soudě z přílohy III. angažuje). Poslední kapitola se zabývá úlohou sociálního pracovníka v dané problematice. Autorka se zde věnuje jednak programům pro seniory v souvislosti s komerčním zneužíváním (4.1. a 4.2.), dále pak (4.3.) dle mého názoru i obecným skutečnostem, které na tomto místě

není třeba vysvětlovat – co je to zařízení rezidenčního typu, co by v nich soc. pracovním měl dělat (proč kondicionál?). Podobně podkapitola 4.4. (sociální pracovník a jeho role obecně) odvádí pozornost od dané problematiky. Teprve bod 4.5. (Úloha pracovníka v oblasti komerčního zneužívání seniorů) se opět vrací k jádru věci. Navazuje zde ovšem na role soc. pracovníka uvedené v předchozí obecné části a ukazuje jak uplatnění těchto rolí může pomoci v dané problematice. Tím pak tedy dává i předchozímu odstavci potřebnou jednotu. Nicméně bych uvítal konkrétnější rozpracování – např. co konkrétně může soc. prac. v roli činitele sociálních změn udělat v problematice komerčního zneužívání seniorů (autorka uvádí, že v problematice něco činí aniž by uvedla co). Podobně v posledním odstavci 4.6. se autorka snaží specifikovat tři body potřebné pro sociálního pracovníka angažujícího se v problematice, při jejich rozpracování ovšem opět zůstává na všeobecné rovině a neukáže např. proč potřebuje soc. pr. mít znalost místního prostředí a návazných služeb, chce-li být efektivně činný v problematice popisovaného jevu.

Vyjadřování v textu je někdy méně obratné („v závěru kapitoly bude provedena definice rizikového seniora“; „Haškovcová tuto rizikovost popisuje ve smyslu ke zdravotnímu stavu seniorů“; v názvu kapitoly 4.3 „poskytování sociální práce seniorům“ atd. atp.)

Odkazování na literaturu autorka zřejmě zcela neuchopila, což pak práci poškozuje, nicméně jde o jedno či dvě opomenutí jednoduše odstranitelná. V textu kombinuje odkaz v poznámce pod čarou a v závorkách v textu; domnívám se, že pod čarou odkazuje na přímou citaci, v závorkách v textu na nepřímou. Byť tento způsob nepostrádá logiku, domnívám se, že by měl být jednotný. Naprosto nepřijatelné je pak neuvedení žádného (!) ze zdrojů přímé citace v seznamu literatury (ač na počátku autorka prohlašuje, že práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů uvedených v seznamu literatury). V citacích v závorkách se pak objevuje několik nepřesností (překlepů) např. s. 34, 35 špatně uvedený rok u Matoušek/Koláčková/Kodymová; u Matouška iniciála křest. jména apod. Řada internetových odkazů (uvedených v textu v závorce) uvádí jen jméno serveru a datum; v seznamu literatury (pramenů) o nich není zmínky. V závěru například autorka uvádí, že v bodě 4.4. citovala Matouška 2008, přehlédla omylem, že cituje Janečkovou v publikaci editované Matouškem 2005. Překlepy se objevují v pochopitelné míře neohrožující dojem z textu.

Přes uvedené připomínky považuji práci volbou tématu, jeho uchopením, strukturováním i zpracováním (ovšem bez vždy důkladného dotazení technického i argumentačního) za splňující podmínky bakalářské práce doporučuji k obhajobě.

Alois Křišťan
květen 2013